

VERONICA D. NICULESCU*

A téglá

Fekszem a kanapén, fejem alá gyömösölt párnával. Tenyerem száraz és érdes, bőrömbe ivódott a mosogatás szaga, be szeretném krémmel kenni, de a krém a fürdőszobában van, és nem akarom felébreszteni őket. Így hát fekszem itt a téglaszínű kanapén, fejem alá gyömösölt párnával, és finoman összedörzsölöm a tenyerem a takaró alatt, hogy puhuljanak valamicskét. A nagyszobai kanapén, ami most, a különleges alkalomnak köszönhetően, kivételesen ki van nyitva, csendesen alszik Ligia és Dan, kislányukkal, Laurával. Tegnap este érkeztek, nálam maradnak egy napig, hogy aztán továbbmenjenek Máramaros fele, egy olcsó, szezonvégi nyaralásra. Fekszem a kanapén, ismét megfordítom a párnát, nem vagyok álmos, nem szoktam ebéd után aludni, de azért jól esik a pihenés. Egyedül élek, s elég ritka madár nálam a vendég, hanem most nem árt ez a kis szünet, mert ezek a látogatások nagyon le tudnak fárasztani, ha nem vagy hozzászokva az ilyesmihez, és még nem is annyira a hosszú séták – mindig, de mindig azonos útvonalon: a Nagy tér, a Kis tér, a Tanács-torony, fényképezés a központi szökőkútnál, pihenés egy kávézó teraszán, és legjobb esetben bémészködés a Brukenthal múzeumban –, vagy a sebtében feltálat és letakarított ebédek okozzák, hanem kimondottan az érzelmi kimerülés. Be szeretném krémmel kenni a kezemet, de nem akarom felébreszteni őket. A kislány is nagyon el lehet fáradva, félórával ezelőtt még, a büszke anyuka szorgalmazására, tornabemutatót tartott nekem egy paplanból és lepedőből rögtönzött matracon. Láttam rajta, hogy a legnagyobb örömmel hajtja végre a gyakorlatokat. És mégis, valamiért feszélyezve éreztem magam, valamiért roppant zavaró volt azt nézni, hogy egy kilenc éves kislány bemutatja neked a spárgát és a hidat, hogy egy kilenc éves kislány, akiről mindent tudsz, de valójában semmit, ott nyögdecse a szőnyegre terített paplanodon, s kötelezned kell magad, hogy minden részletre odafigyelj, miközben legszívesebben elfordítanád a fejed, hogy örvendj, dicsérj meg tapsolj, akkor is, ha legbelül szomorú vagy. Meghatottan véget szeretnél vetni a műsornak. De a műsor folytatódik, mert el kell jutnia a hozzád hasonló nézők számára ügyesen meg-

* Veronica Niculescu, (1968, Pitești) prózaíró, műfordító, publicista. 1996 óta újságszerkesztőként dolgozik különböző lapoknál, jelenleg a *Suplimentul de Cultură* munkatársa. A 2004-ben megjelent, *Adeb* című prózakötete elnyerte a Román Írószövetség debüt-díját; ezt követően szövegei sorra jelentek meg román lapokban (*Euphorion, Transilvania, Timpul, Tiuk!*), és antológiákban (*Proza.ro, Sibiu/Hermannstadt în scrisori sentimentale*). A Polirom Kiadó számára eddig Vladimir Nabokov öt művét fordította le románra. További kötetei: *Orchestra portocalie* (A narancssárga zenekar, 2008); *Basmul Prințesei Repede-Repede* (Hamar-hamar hercegnő meséje, 2009).

rendezett fináléhoz. Most bizonyára el van fáradva. Így hát itt fekszem, a fejem alá gyömöszölt párnával, s nézem a mennyezetet. Száraz és érdes tenyérrel. Érdesnek tűnik az óra ketyegése is, de most mintha lépések nesze válna ki belőle, egy bizonytalan ajtónyikorgás, majd újabb lépések, kis szöszmötölés, csend, csak az érdes ketyegés, aprócska lépések, megállnak az ajtóm előtt, lehet, hogy valamelyikük a fürdőbe akar menni, de nem, de igen, de mégsem, a hálószoabaajtó kilincse lefele mozdul, hajszálnyi nyílás keletkezik, először csak egy szemecske, egy orrocska, még egy szemecske, majd Laura komoly kis arca jelenik meg a világos résben. Felvonom a szemöldököm. Nézd csak, hisz nevet. Magamhoz intem az ujjammal. Így ni. Csak szép halkán. Visszacukja az ajtót, remeg a copfja. Arcáról időközben lelohadt a pír.

- Hát te?
- Nem tudok aludni...
- Gyere ide.

Na tessék, nem jó lefekvés előtt tornagyakorlatokat végezni, felemelkedik a testhőmérséklet, s az alváshoz pedig egy kis hűvösségre van szüksége az embernek. Apu és anyu alszik, mint a bunda, a kislány pedig unatkozik.

- Gyere, ülj ide mellém.

A kínai golyókat tartalmazó doboz ott felejtődött az asztalon. Játszunk még egyet? A kislány arca felderül. Játszunk. Egy nő és egy kislány, golyókkal játszanak törökülésben a kanapén, íme egy sokkal értelmesebb küzdelem, mint a korábbi tornamutatvány. Flip, flap, klonk, klop, a golyók egyenként elindulnak a kartoncsillag széléről a közepe felé, hamarosan leírhatatlan nagy bonyodalomra lehet itt számítani, amiből irtó nehéz lesz majd kijutni. A nő és a kislány játék közben összegabalyodott ujjai sokkal értelmesebb látványt nyújthatnak, mint amikor ugyanaz a nő, félórával ezelőtt, feszélyezve nézte a kislány felfele kalimpáló, zoknis lábait. És itt, ezen a bensőséges és meghitt helyen, csukott ajtók mögött, a szülők szelíd horkolásától védve, egy másik történet is be tud lopakodni most, előbb csak egy szemecske, majd egy orrocska, még egy szemecske, s végül a sötét nyílásban megjelenik a múlt durva arca, az az idő, amikor ennek a kislánynak az édesanyja és én ugyanabban a szobában laktunk, egy bukaresti bentlakásban, a nyolcvanas évek végén.

Hrrr, hrrs-hrrs-hrrs, kling, pakk. Hrrr... Lassan a másik oldalra fordultam, orromig felhúzott paplannal együtt, és kinyitottam a szemem.

- Végre felébredtél. Azt hiszem elromlott ez az izé – panaszkodott egyből Ligia.

A perzsaszőnyeg közepén ült, és egy késsel idegesen kapirgálta a betontéglából rögtönzött rezsónkat. Időnként kivette, majd visszatette az ellenállást.

- Ezt csinálja mindig, biztos megint kiégett valamelyik szál.

- A szálak épnek tűnnek. Lehet, hogy most végleg beadta a kulcsot. Vajon a tegnap estétől?

Rémesen hideg volt a szobában, nem merészeltem kibújni a paplan alól még ilyen korán. De ez nem jelentette egyértelműen azt, hogy a rezsó tegnap este rom-

lott volna el. Mintha rémlett, hogy amikor éjjel felébredtem, még izzott a vörös kígyó. Persze, az is lehet, hogy csak képzelődtem.

Ligia abbahagyta a kapirgálást, halkan szisszenve felállt, és az ablakpárkányra tette a rezsót.

– Még megnézed te is, jó? Juj, hogy elszédültem.

– Megnézhetem.

Közben megpróbáltam kikecmeregni az ágyból. Tényleg nagyon hideg volt. És ahogy teltek a napok, csak egyre hidegebb lett, s egy bentlakásban átvészelt ős messze nem hasonlított az otthon megtapasztalt őszhöz. De az az igazság, hogy valójában nem is a hideg aggasztott minket. Szükségünk volt arra a rezsóra, márpedig még aznap. Dolgunk volt vele azon a vasárnapon, egész héten ezt tervezgettük, a legapróbb részletekig.

– Persze, megnézem én is mindjárt.

Ligia kezét a szájához kapta, és kirohant a szobából.

Heverésztem még egy kicsit a paplan alatt, élveztem a nagy csendet. A bentlakás többnyire üres volt ilyenkor, a lányok nagytöbbsége kihasználta az egyedüli szabadnapot, és általában hazautazott. Mi itt maradtunk, dolgunk volt. Nagy sokára rávettem magam, hogy lemászok az emeletes ágyból, és szemügyre vettem azt az átkozott rezsót. Még a végén tényleg elromlott a tegnapi esti áramszünet után. Az ellenállás épen látszott. Legtöbbször az történt, hogy a szál egyszerűen elvékonyodott, túlhevült, kiégett, és szétpattant egy bizonyos ponton. Ilyenkor elég volt viszagörbíteni és egymásba akasztani a szálakat, és a vörös kígyó ismét felizzott. De ennek az ellenállásnak most semmi baja nem volt. Belekapirgáltam én is, előbb a téglához vezető szálakat, majd az áramforrás körüli drótokat piszkáltam meg, de a szokásos fekete salakon kívül nem találtam semmi különöset. És mégsem akart működni. Már csak ez hiányzott.

Kinyílt az ajtó, Ligia holtápadtan tért vissza a szobába, és belezuhant az ágyába.

– Na, hánytam egyet.

Hallgattam. Ez még nem jelentette azt, hogy.

– Talán a tegnapi sült hal miatt.

– Azt már az éjjel kiadtam volna.

Most már ketten hallgattunk. Ismét kapirgálni kezdtem a rezsót. Hirtelen felizzott a vörös kígyó. Remek.

Pár perc múlva felöltöztünk, sietve elhagytuk a bentlakást, és igyekeztünk úgy viselkedni, mintha az égvilágon semmi gondunk nem lenne, noha a félelem már napok óta belénk fészkelte magát. Beugrottunk az étkezdébe, egy teára meg egy szálamis szendvicsre, pedig alig tudtuk lenyelni a falatokat, majd nekiindultunk a szokásos útvonalon, hogy egy nagyon is szokatlan feladatot teljesítsünk. Kerítenünk kellett egy téglát.

Harmadéve egyetemisták voltunk, és mégis olyan törekenyek, mint a fészekből kipottyant fiókák. Akárha testvérek lettünk volna, úgy tűnt, hogy lassan hasonlítani

kezdünk egymásra: nem egyszer megtörtént azokban az években, amikor egymás közvetlen közelében éltük le napjainkat, hogy egyikünket a másik nővérenek hitték. Ha ma visszatekintek erre az esetre, már szinte természetesnek tűnik, hogy akár velem is megtörténhetett volna ugyanaz, sőt, ha jobban belegondolok, azt is mondhatom, hogy valójában kettőnkkel történt meg az egész. Hiszen együtt indultunk keresgélni, és azt megelőzően, ugyancsak együtt döntöttük el, hogy szükségünk van egy téglára. A feladat nem tűnt egyáltalán bonyolultnak, ebben a fázisában legalább is, de ennek ellenére a korábbi napokon sehol sem láttunk egyet sem. Az ember valamiért úgy képzelem, elegendő eldönteni, hogy szükség van egy téglára, és aztán az a bizonyos téglát egyből elő is kerül. És nem kell majd vizsla szemekkel végigbaktatni hosszában-szélességében a környező utcákat, és semmi nem akadályozza majd meg, hogy vasárnap reggel a szobában legyen az a bizonyos, szükségszerű téglát. De még véletlenül sem találtunk egy árva téglát az elmúlt napokban, sem az egyetem fele menet, a 16-os villamos idegrázó útvonalán, ami a Lizeanutól, az Obor piacon keresztül halad a lancului utcáig, sem a visszafele menő úton, a 17-es villamossal, ami már a Reînverii utcán jár. És a bentlakás környékén sem találtunk, pedig mást sem csináltunk, állandóan az átkozott téglát után kutattunk, míg végre be kellett ismerni: ami eleinte gyerekjátéknak tűnt, valóságos problémává változott. De nem baj, gondoltuk, ez amiatt van, hogy nem kóboroltunk eleget, nem fésültük végig lelkiismeretesen az utcákat, nem kerestük úgy, mint ahogy most fogjuk, mint a téglára uszított vadászkutyák. Mi lehet ennél egyszerűbb?

Ott loholtunk tehát a bezárt üzletek között, élénken szimatolva a vadászösvényt, ugrásra készen. Szemeinket szigorúan a földre szegeztük, s a járólécek lábai között, mint két radar, csak egy dologra összpontosítottunk: hogy találjunk egy téglát.

Hamarosan rájöttünk, hogy ez egyáltalán nem lesz egyszerű. Elhagytuk már a postát, a Teiul Doamnei utcai tömbházakat, a vasrácsos üzleteket, majd rátértünk a Colentinára, és a kitűzött feladat egyre lehetetlenebbnek mutatkozott. Hát egy téglát sincsen ebben a városban?

– Vajon muszáj egy egész téglát találnunk? Azt nem mondta, hogy mekkora kell.

– Lehet, hogy elég egy fél is.

– De mi van, ha mégis egy egész kell, tudod, hogy erősebb legyen? Lehet, hogy csak úgy van hatása. Tehát, ha találunk, mindenképp egy egészet válasszunk.

– De ha felet találunk, azt is hazavisszük. Persze, feltéve, hogy nem találunk egy egészet.

– Hazavisszük a felet is, hogyne. Legalább annyink legyen. De mégis úgy gondolom, hogy egy egész jobb lenne.

És összerezentünk, és odarohantunk minden gödörhöz vagy sánchoz, kerestük a kertek mögött, a bozótok alatt, száraz ágak között, de csak használhatatlan köveket találtunk mindenütt.

– Egy lyukacsosat kellene találnunk, abban áll a spíjje az egésznek.

– Mi az, hogy spíj?

– Hát a spílje, vagyis a lényege, tudod... – és már neveltünk is, mint mindig, amikor valamelyikünk olyan kifejezést használt, amit a másik még nem hallott.

De a nevetésünk szinte azonnal meg is akadt, csirájában fojtottuk el, mert a válunkra nehezedő gond már-már összeroppantott bennünket. Két szegény kis vidéki fióka, két eltévedt fióka, ebben az önmagába zárkózott fővárosban, ahol még egy árva téglát sem lehetett találni.

Hirtelen támadt egy ötletem. Ha már sehogy sem találunk téglát az utcákon, mi sem egyszerűbb – oh, istenem, miért nem gondoltam erre hamarabb! –, csak el kell menjünk arra a munkatelepre, ahol még a múlt tanév végeztével, nyár elején praktikáztunk. A bentlakástól nem messze magasodott az a tízemeletes beton torony, ahol két hétig robotoltunk: korlát nélküli lépcsőkön kellett felcipeljünk egy csomó, na, hát mit is? Átkozott betontéglákat, hát azt!

– De azt mondta, hogy normál téglá kell. Vajon jó lesz a betontégla is?

– Szerintem igen, jó lyukacsos, és hasonlít is.

– De nem igazi téglá. Mi van akkor, ha számít az anyaga is, vagyis az összetétele, s még a végén valami kémiai reakció lesz belőle?

– Dehogyan lesz. Na, ide figyelj. Nem lesz semmi reakció. Illetve, nem hinném, mert szerintem csak egy lyukacsos anyag kell, ami felszívja, s aztán kibocsátja... Valami lyukacsos szerkezetű kemény anyag. Biztos jó a betontégla is. Ha ez az egész ötlet működik egyáltalán, akkor megy az ilyenekkel is. Csak működjön...

– Biztos?

– Persze, meg vagyok győződve. Na, gyere!

Határozott léptekkel indultunk az említett tömbház irányába. Nem fejezhettük még be az építkezést, reménykedtünk arrafele menet, nem, biztos nincs még befejezve. Amikor minket odarendeltek, az volt a feladatunk, hogy az épület előtti területről vigyük fel a betontéglákat a legfelső szintekre. Téglákkal megrakodva cipekedtünk emeletről emeletre, mindvégig a lépcső belső részén lépkedve, mert még nem szereltek fel korlátot, és nagyon igyekeztünk nem lenézni a tatóngó nyílásokon keresztül a lent meredező betonvasakra. Biztos nem fejezhették be a nyáron. És tényleg nem. De az egész munkatelepet kerítés vette körül, sehol egy nyitott bejárat vagy legalább egy nagyobb repedés, és sehol egy szabadon fekvő téglá. A kék vaskeletésen túl persze nagy rakásokban várakoztak a betontéglák, sőt, még kisebb tégladarabokból is voltak halmazok összerakva, a fenébe, pont akkora kellett volna nekünk, csak egy darabocska, nem több. Körbejártuk az épületet, de hiába vágyakoztunk egy tégladarabocska után, sehol nem tudtunk bejutni. Ha szombaton vagy hétfőn mentünk volna, természetesen nyitva találjuk, de nekünk aznap kellett, abban a percben.

Mint két szerencsétlen vadászkapó, orrunkat lógatva tértünk vissza, elhagyatott és szűk utcákon ballagva, s közben folytonosan szimatolva minden ház körül. Egyre csak fogyott a drága időnk, közeledett az ebéd, s ha ez így halad tovább, a tervünknek befellegzett. Elképzelhetetlen lett volna még egy hetet várni.

– Bármi legyen, csak ne jussak megint a Marinescu kezére.

Lehet, hogy tényleg kimondta, vagy lehet, hogy csupán gondolta. De az is lehet, hogy csak én gondoltam ezt, gyanítva, hogy neki is ezen járhat az esze. Talán egyszerre mindketten ezt gondoltuk. Bizonyára így volt.

Csak úgy mellékesen megemlíthető, hogy az egy igazán gyönyörű őszi nap volt, mindent beborító méz és rozsdaszínnel, olyan, amilyen hamarosan be fog köszönteni ide is, átfestve mindent méz és rozsdaszínűvé. Elmennek a vendégeim, én pedig vadászkopóként keresem majd az érdekes faleveleket az Erlen parkban, és csupán emlékké válik ez az ártatlan játék. Önfeledten tologatom az üveggolyókat ezzel a kislánnyal, aki hol a copfját csavargatja, hol pedig a körmét rágja, miközben egyre biztosabban halad a győzelemhez vezető úton. Azon a bizonyos bukaresti napon az őszi szépsége lassanként kezdett belopózni a félelem által összeszorított szívünkbe, és úgy ebédútjában éreztetni akarta hatását, de nekünk abban a helyzetben óriási szégyen lett volna örvendezni. Lesütött szemhéjak alól, riadtan néztük a megdőlt gesztenyefákat, az öregedő, porladozó falakat az utca két oldalán, és megadóan, némán hagytuk, hogy a felénk áramló szépség elszomorítson, mert nem tehetünk másképp. Hanem, ahogy lassan lépegettünk ott a kihalt utcácskában, egyszer csak azt vettük észre, hogy az egyik fal tetején előbukkan egy sor megőszült, vigyorgó fej a szomszédos öregotthonból. Négyen lehettek. Talán öten.

– Nincs egy cigarettája, kislányom?

Jobban megnéztük azt a ráncos arcot, aki hozzánk szólt.

– Nincs egy cigarettája?

Mi nem cigiztünk. De az utca másik oldalán volt egy vendéglő, talán nyitva is lehetett, és tisztán emlékszem, hogy valamilyen furcsa, nyomasztó érzés miatt át akartam szaladni oda, el akartam rohanni a fal mellől. Vagy az is lehet, hogy csak egyszerűen egy csomag Amiral cigit akartam venni az öregeknek, mint gyerekkoromban apámnak, vagy még inkább azt szerettem volna, ha megszökhetek abból a kudarcra ítélt hajszából, abból az örült keresgélésből, és elfelejthetem azt az átkozott téglát, amit muszáj volt megszerezni, muszáj volt még aznap, abban a percben megtalálnunk. És akkor egy alig hallható hangra figyeltem fel, hrr, hrrrs-hrrrs, hrrr, és kezdtem megérteni, hogy mit akar Ligia rezzenéstelen arccal, de mégis sokatmondó tekintettel tudtomra adni. Hrr, hrrrs-hrrrs, hrrr, és közben derűsen beszélgetett az öregekkel, mert szerencsére értett az ilyen felszínes társalgásokhoz, bárkivel, bármikor hosszan el tudott csevegni akármiről, olténiai természetességgel, hrr, hrrrs-hrrrs, hrrr, és még mosolyogni is tudott, miközben ujjai szorgalmasan dolgoztak, hrr, hrrrs-hrrrs, hrrr, alig hallhatóan.

És akkor átszaladtam az úton. A kabátom bélésében, a zseb alján levő lyuktól nem messze, találtam még három lejt, nem kis meglepetésemre. A vendéglő szerencsére nyitva volt. Aztán, az Amiral csomaggal a kezemben, lassan visszaindultam, és közben próbáltam kifürkészni, hogy miként halad a munka. Elég hosszan késtem az átkeléssel, tüntetőleg megvizsgálva előbb, hogy jön-e autó vagy sem, pedig egyér-

telműen nem jöhetett egy sem. Lassan lépkedtem, egyre lassabban, hogy minél később érjek ahhoz a falhoz, ahonnan négy vigyorgó, ősz fej tekintett rám. Talán mégis öt. Mikor odaértem, az egyik fogatlan szájából elkezdett ömleni a régies hálálkodásoknak tekervényes folyama, szorgalmazva egészségünket és áldott jó szerencsénket. Óvatos kézmozdulattal nyújtottam át a cigis csomagot a kerítés fölé, és közben lopva azt figyeltem, hogy miként boldogul Ligia a munkával. Hrr, hrrrs-hrrrs, hrrr, szorgalmasan kapart és turkált a régi falban az ujjával, meg a kulcsával, mármár kiszabadítva a kiálló téglát, amely úgy festett, mintha évszázadok óta csak ránk várna. Mindeközben folyamatosan szálltak a fejünkre a jókívánások a fal tetejéről, és ezúttal rám esett a sor, hogy előrukkoljak valami időnyerő társalgással, arról, hogy hány évesek, hogy miért élnek az otthonban, hogy a gyerekeik sorsukra hagyták őket, meg ezekhez hasonló kérdésekről, mígnem egyszer csak hallom, hogy puff!, s a téglát tompán esett Ligia kezébe. Villámgyorsan elrejtette a szürke kabátja mögé, majd széles, kirakatba való mosolyokkal búcsúzkodni kezdtünk a megőszült, vigyorgó fejektől, kezit csókolom, isten áldja, sok egészséget, s már siettünk is szökdecslő lépésekkel a bentlakás felé.

Kéz a kézben surrantunk visszafele, a Doamna Ghicán, majd a Lacul Tei utcán, leizzadva, elfáradva, szorosan összebújva. Izgatottan szorongattuk a kabát alá rejtett kincsünket, és már szabadabban kezdtünk fecsegni arról, hogy miként is tovább. Nagy nehezen megengedte, hogy én is megpillantsam a szerzeményt, de csak futólag, felülről, a gallér mellől, nehogy valaki észrevegyen, hisz még az égbolton is kémkedő szemek lehetnek. Tartottunk egy rövid és diszkrét pihenőt az étkezdében, hogy csillapítsuk az éhségünket. De már így is kezdett késő lenni. Míg Ligia féltve simogatta erszényében az értékes téglát, nekem kellett az ételt mindkettőnknek elhoznom: két vastálca, két krumplileves, vashögrében, borsófőzelék és sült hal, vastányéron, alumínium evőeszközök, fehér poharak, rajtuk az I.C.B. felirat kékkel, és két szelet kenyér.

Teljesen ki voltunk merülve, mire felértünk a szobánkba. A lift persze nem működött, de ez nem volt meglepő, főleg vasárnap. Aztán a hetedik emeleten észrevetük, hogy a liftajtót valaki kitámasztotta, de nem nyúltunk hozzá, mert – noha ez nekünk soha nem jutott volna az eszünkbe – nem ártott késleltetni egy kicsit a bentlakásba visszatérő többi lányt.

Pontosan követtük a Popeasca által nagy titokban előadott lépéseket, sőt, hozzáértésünk szerint itt-ott ki is egészítettük őket. Bekapcsoltuk a rezsót, és hagytuk, hogy jól felforrósodjon. Letakarítottuk a téglát, hogy jól kinyíljanak a pórusai. Majd feltettük a rezsóra. Hosszasan sistergett, de aztán elkezdett felhevülni. A folyosóról behallatszott, amint néhányan visszaérkeztek otthonról. Vigyázni kell, mert mostantól aztán egymás után fognak érkezni. Van még időnk. Van még időnk? Van. Kimentem az előszobába, ahonnan a fürdőnk nyílt, és rányomtam a tolózárat a külső ajtóra. Szóltam Ligiának, hogy most már tényleg vigyáznunk kell. Illetve, már nem emlékszem, hogy tényleg mondtam-e vagy csak gondoltam. Most is erre gondolok,

mert ha a félelem egyszer behatolt a csontig, az örökre ott marad, befészkel magát és nem távozik, akkor sem, amikor sétálsz, amikor szeretkezel, vagy amikor vasárnap van, ott leskelődik, amikor eljön az ősz, amikor hideg van a szobában, és amikor szinte fájdalmasan szép az idő a városban, mindvégig ott marad. Lehet, hogy ő mondta nekem. De ő akkor hallgatott. Mégiscsak én mondtam. Hogy vigyázzon ezentúl. Égett az arcunk. Az ecet! Hol az ecet? Itt az ecet! Juj, hiszen ez almaecet! Hátha csak az igazi ecettel lehet? Ez is igazi ecet. Rendben, megteszi ez is. Az előszobából visszaszóltam, akkor én itt fogom kivárni, jó? Te pedig zárd be ezt a szobaajtót. Zárjam be a kulccsal? Add inkább ide a kulcsot, hogy tudjam kinyitni, ha kell. Te pedig belülről nyithatod a fogantyúval, ha kell. Itt fogok várni, jó? De nem nyitod ki senkinek, rendben? Bármi történjen. Vigyázz magadra. Te is. Na, gyerünk. És az ajtó becsukódott közöttünk.

A mosdókagylónak támaszkodva álldogáltam az előszobában, és bámultam magam a tükörben: egy húszéves lány, tűzpiros arccal. Istenem... Kimondtam volna? Nem mondtam. Gondoltam csak? Dehogya. Most gondolom. Istenem segíts a fészükéből kiesett fiókáknak. Pedig én mondtam neki, mondtam, amikor hazament, vigyázzál, kérlek, vigyázzál. És mégis, megint megtörtént. Hanem azért bármi legyen, csak ne jusson ismét a Marinescu kezére. Ne kelljen ismét a fehér ajtó előtt rémülten várakoznom. Egy másik ajtó, ami elválasztott minket. Hát mi vagyok én, miért teszed ezt velem, tán őrzőangyalod vagyok én neked? A szobából pár fémes koppánás, egy susogás szűrődött ki, majd mindent elöntött egy nyomasztó, savanyú csend.

Időnként behatoltak a kinti zajok, a liftajtó nyílása, egy-egy bőrönd puffanása, aztán lépések, közelednek, még közelebb, elhaladnak, távolodnak, még távolabb. És a félelem még mindig ott leselkedik legbelül, mert a múlt oly könnyen átváltozik jellenné, és most is itt érzem azt a szobaajtót a hátam mögött.

A párolgó ecet szaga elkezdett erőszakosan terjedni, átbújt az ajtó alatt, és azzal fenyegetett, hogy hamarosan kijut a folyosóra is. Halkan odatípegek, megvizsgálom, igen, rányomtam a tolozárát. Egyre jobban bűzlik, és egyre inkább telik az idő. Az az átkozott téglá, bárcsak már reggel megtaláltuk volna!

Beszédhangok a folyosóról, közelednek, egyre közelebb érnek. Lépések zaja a folyosó végéről, közelednek, egyre közelebb érnek. Kopognak az ajtón. A kagyló mellett állok, visszatartom a lélegzetem. Bárki legyen az, nem nyitom ki. Popeasca? Ő még elfogadható. De nehogy Zoia legyen, mert ez a Zoia annak a Mahmudnak a barátnője, és az egyik nap egy fekete szőrmebundával jelent meg az egyetemen, márpedig azt a hülye is tudja, hogy azoktól, akik hirtelen egy fekete szőrmebundával lesznek gazdagabbak, úgy kell óvakodni, mint az ördögtől, mert ezek azok a lányok, akik még Tătaruhoz, a szekushoz is feljárnak időnként. Jaj, istenem, csak ne Zoia legyen az. Türelmetlen kopogás az ajtón.

– Hé, mit csináltok ti ott bent, savanyú uborkát, télire?

Nagy derűtség a folyosón. Popeasca az mégis, Cordeluşsal, felismerem őket a vihogásukról.

– Gyerünk már, nyissátok ki, csak egy körömollót akarok kölcsönkérni! – rimánkodott gúnyosan Popeasca.

Bármi történjen, nem nyitom ki. Itt fogok állni a kagyló mellett, és megvárom, amíg Popeasca elmegy. Mert Popeasca el fog menni hamarosan. Popeasca, aki mindent tud a kerek világon, mert idősebb nálunk három vagy négy évvel, és tőle tanultunk meg minden számárságot. Ha cigizik, vastag rúzsnyomokat hagy a cigarettavégen, és amikor mesél, mi tenyerünkkel fogjuk be a füleinket, de közben persze szomjasan lessük minden szavát. Veszél egy téglát. Felhevítet a rezsón és ecetet öntesz rá. Föléje állsz, szétnyitod magad, amennyire csak tudod, és hagyod, hogy a pára behatoljon. Amennyire csak szét tudod feszíteni, ameddig csak bírod. Hagyod, hogy beléd hatoljon a pára, hogy aztán ott kifejtse a hatását. Hiába ugrasz le a szekrény tetejéről, hiába öklözöd a hasadat, úgy nem szabadulsz meg. Csak az ecettel lehet, úgy oldotta meg Ursanca is. Biztos hatni fog, becsszóra. Vastag rúzsnyomok a cigarettán, tenyerekkel befogott fülek. Hallom, ahogy Popeasca elmegy, Cordeluş is elmegy, távozó léptek és suttogás. Húgocskám, kicsi szerencsétlen húgocskám, miért nem vigyáztál, amikor hazamentél Slatinára, ahhoz a bizonyos valakihez, pedig szépen kértelek, hiszen tudod, hogy mi történik mindig veled, amikor hazamész, most az egyszer, vigyázz magadra, kérd meg őt is, hogy vigyázzon, mert nem neki kell majd a végén Marinescuhoz menni... Húgocskám, kicsi szerencsétlen húgocskám, most meg ide jutottunk, bezáródott közöttünk az ajtó, te pedig odalépsz a vörös kigyó elé, kibújsz a hálóköntösödből, és hagyod, hogy a szőnyegre hulljon, és ott állsz a szoba közepén, meztelenül és gyönyörűen, és szétnyitod a lábaidat, és a rezsó fölé kuporodsz, amennyire csak bírod, amennyire csak lehet, és most várod, hogy megtörténjen, közben égnék az orcáink, és várjuk, hogy megtörténjen.

Ahogy az történni szokott, végtére is sikerült kivergődni abból a leírhatatlan nagy bonyodalomból. Egyenként, szép sorban, a színes üveggolyók eljutottak céljukhoz. Kis, unalmas lépésekkel, kényszerű kitérőkkel, a kanyargós és eltorlaszolt utakat felszabadító áldozatokkal, kompromisszumokkal, de végül is az üveggolyóknak sikerült átkelniük a nagy összevisszaságon, és eljutniuk a túlsó oldalon levő rejtekhelyekre: a pirosaknak a zöldbe, a fehéreknek a feketébe, a kékeknek a sárgába. Amikor az utolsó kék golyója begurul a sárga célhelyre, a kislány győzedelmesen felkacag, amivel aztán fel is ébreszti a szüleit. Nekem maradt még egy sárga és egy fekete golyóm félúton, ott vesztegelnek a karton közepén. Most már biztos, hogy soha nem érnek célba, mert egy kislány mindjárt szépen felmarkolja és a többiekhez vegyíti őket, lemosva ezáltal róluk a vesztesek szégyenét, még mielőtt felhangzana a másik szobából édesanyjának álmos hangja.

MARKÓ BÉLA

Ami nincs

*El Greco: Feltámadás,
1605-1610, olaj, vászon,
275×127 cm, Prado, Madrid*

Mint rossz ruha, mit végre elereszt
a lélek az erősödő huzatban,
pokolból mennybe szállhat öntudatlan,
és látszólag csak az üres kereszt

világít majd a Koponyák hegyén,
ám könnyen gyúr másik testet az Isten,
hogy újra s újra életre segítsen,
mert mégsem változtat ítéletén,

ami nem élet, s nem halál, csupán
a kettő közti átmenet örökké,
s már nem csaphat be senkit soha többé

egy lassan múló nyugodt délután,
ha közben minden ajtó nyílni látszik,
s végtelenség van, de már nem sokáig.